

IZ PORESTINE.

Nepozvani list — spasiitelj radnika i seljaka (Op. Ur.). Dificilne est satirum non scribere...

Ali što se tiče politike, možete si dati sa fašistima mirno ruke. Kod nas su ogručeni, to je prava istina...

Interese pojednaka moramo baciti, jer najprije moramo udovoljiti svojem instinktu — samoodržanju!

Nu, vjerujte, da ćemo svim silama rediti, da to žrnanjsko sima ne rodi! Što se tiče rekuzra, molba, savjeta i svega...

Uz to je prijatelj Sironić rekao, da u seljačkom savezu ne može biti nitko, tko prima Istarsku Riječ...

Valjda je i to priporočio Mate Malina? A brižan Mate! Najprije je mlod sluga rovinjskih Italijana...

Barba Tomić je poslao iz bezbožca i kapitalista na jedan put dobar vjernik i socijalnog uvjerenja...

Op. Ur. farizeji, farizeji! Čemu uzimajte ime Božje na tašte u odijelu ovičjemu? A grabežljivi ste vucil!

Bogataš, gulitelju naroda, ako hoćeš biti poštenog glasa i proglašen kršćanskim socialistim; trgovce nepošteni, ako hoćeš, da uzdržiš svoje pošteno ime; krivokoloničnici i krivopriješnici...

braniti, ne češ više biti ni nepošten ni kapitalista, on če te spasiti! Svršavamo! Mi ćemo u ostalom primati objelbljenu Istarsku Riječ...

IZ POMERA.

Istarska Riječ u svom broju od 15. januara te god. donijela je jedan dopis iz Pomeru, u kome se mi Pomerici tužimo radi ukinita našega jezika u crkvi i radi osmanovog ženskog pjevačkog zbora...

U nedjelju, dne 25. januara čitao je taj dopis pred oltarom, gdje je bio izložen i Presv. Sakrament, te opravdavao i napadao sa tog svetog mjesta jednu ovičjsnu neudaru osobu...

Hotimice krivo čitati, znači lagati, a koji laže, taj griješi. Tako je i naš župnik vršio službu božju griješio pred Presv. Oltarskim Sakramentom.

IZ ČIČARIJE.

Doznali smo, da su pred jedno 7 mjeseci u selu Rakoru, što spada pod opčinu Raču Vas, našli karabinjeri kod jednog našeg narodnog oćevca, ratnog invalida...

Isto tako su jednom drugom našem seljaku, isto ratnom invalidu iz Trstenika oduzeli čitavu penziju, i to pred jedno pet mjeseci, jer da se lobože nije ništa posebno iskazao za vrijeme izborne borbe.

Što smo smatrali potrebnim da javimo u svijet, da se jasno vidi kako naša kulturna i općekoljnbna država postupa sa našim narodom, a pri tome ne šteti ni najnesretnije, što su ostali iza svjetskog rata, a to su nesretni invalidi...

Da su karabinjeri faktično krivi, što su napomenuti invalidi izgubili penziju, to se ne može ustvrditi. No ipak je interesantno, da su to zaprijetili. Što se pak tiče progaganja naše Istarske Riječi i uopće svih nepravda, što se dešavaju našem mukoltrpnom narodu...

Ma jes li ti pametan? reći će otac. Kakva posebna soba! Nije li ova ovdje, hvala Bogu, dosta velika, da bi stali u njoj, da nas je još jednom toliko.

Širite „Istarsku Riječ“ kako te stvari idu, to su i učili. U Americi veoma paze na njihovu riječ. Jest, opet će otac, ezato si nam i došao takav iz te blažene Amerike!

Širite „Istarsku Riječ“ kako te stvari idu, to su i učili. U Americi veoma paze na njihovu riječ. Jest, opet će otac, ezato si nam i došao takav iz te blažene Amerike!

IZ BERSECA.

Mjesto dopisnice nedjelva.

Primili smo iz Berseca dopis, u kojemu se pisac obraća raznim upitima na osobu, koju on smatra našim dopisnikom. Būdići da je njemu — kako sam veli — naš dopisnik poznat, bit će najbolje, da se izravno na nj obrati.

Gosp. župnika htjeli bismo obavijestiti o tome, da po vijestima, koje nam dolaze iz Berseca, narod je zabrinut za slavenski jezik u svojoj crkvi.

Kako čujemo, župnik bersečki je veliki prijatelj popa Brumena iz Volosoga. Naša polovica veli: «reći mi se tim se družiti sa kakav si».

Presvj. biskup Fogar zna, da je pop Brumen latinizator samo za to, jer se od toga nada koristiti za sebe.

Uredništvo. Jedna lijepa kīta naših djevojača iz Bužesćine sačupila je između sebe sedamdeset i pet lira i namijenila ih našemu Ženskom Udruženju Opštini Volosko.

IZ OPATJIE.

Jedan lijep primjer.

Jedna lijepa kīta naših djevojača iz Bužesćine sačupila je između sebe sedamdeset i pet lira i namijenila ih našemu Ženskom Udruženju Opštini Volosko.

Uredništvo. Jedna lijepa kīta naših djevojača iz Bužesćine sačupila je između sebe sedamdeset i pet lira i namijenila ih našemu Ženskom Udruženju Opštini Volosko.

Franina i Jurina

Jur.: Jurino, ti ki se razumeš va sve borbe od ovega sveta, lepo te prosim, pove malo ti mane, ča se je to dogodilo lirom?

Jur.: S kom lirom: s talijanskom a li z glaskom? Fran.: Ča će mi ingleska, kada je nimam, Fran.: Ča će mi talijanske puno, ma vendar bit otel znat, ča je s njum.

Jur.: A tako, tako je to! Ako biš bil lane ča naručil va Londru i ako bi to, ča biš bil naručil, gūstalo jednu liru šterluru. Fran.: Aj štroka! Ča tako je to?

Jur.: A tako, tako je to! Ako biš bil lane ča naručil va Londru i ako bi to, ča biš bil naručil, gūstalo jednu liru šterluru. Fran.: Aj štroka! Ča tako je to?

Jur.: Mussolini govori, da su mu to opravlili fraమాණු. Fran.: Ča imaju ti fraమాණු toliku moć? Jur.: Ja ne znam, koliku moć imaju. Čul sam samo povedat, da oni po svem svete skupama drže, kako i Abreji. A najviše ih ima va Italije.

Jur.: A imaju koliku moć? Jur.: Neki govore, da imaju. Prej dva ale tri meseca se je neki Rečan hvalil, da su i fraమాණු bili daki d'Annunzio jednu ruku, kada j'ono bil v Reku prišal.

Jur.: I kako! Nego sada njim je Mussolini dal jako po repe. Fran.: Trebe da mu jako smetaju, kad se j' onako na njih zisul.

Jur.: Znaš, kakov je Mussolini! On je čovek, ki govori: tu sam ja gospodar i bašta! A kako su fraమాණු va Italije jedna vela moć i kako se oni vavek negdere skrivaju i mej sobum kompletaju, Mussolini je promislil, da bi mu jedan dan mogli naudit, pak ti je on jedan lepi dan napravil jedan zakon, va čem stoji, da sva društva moraju bit javna, to če

PODLISTAK

Dr. IVAN HASLINGER: Jedna soba, to su vrata groba

Bila neka ugledna i tvrdijana seljačka obitelj. Sve samo kršni ljudi, jedre snabe, zdrava djeca. Najstariji je sin bio u Americi. Dugo se već nije javljao. Napokon stigne pismo, da je bolestan i da su mu liječnici rekli, da je u novom kraju za njega preostar zrak, stoga neka se vrati opet u svoj rodjeni kraj. Ne bude dugo, i on dođe. Ali jao, kakav je! Bljed, mršav, duge mršave ruke, pa vruće, a sve poćednako kaslje; kad govori, nestaje mu daha, a kaslješ im zabacuje krahotine, guste, zelenožute, pa sive. Gđjekad i malo knvič! Kad dodje, nasmije se tugaljivo, zagrlj ženu i djecu, pa roditelje, te oni sjednu, da se razgovaraju. Pitaju ga, kako je obolio, što su mu rekli liječnici, pa što će sada. Priopovijeda on njima, da je u tvornici obavljao teški posao i da je stanovao zajedno s još trojcom, a jedan da je uvijek kasljao i bacao pljučke okolo po podu. Jednoga dana bacio je i mnogo krvi pa ga odvedoše u bolnicu, gdje je i umro. Vele doktori,

da je jamačno od njega to zadobio, pa eto tako je obolio. Nikad nije bio noćarac ili pijanac, uvijek je triježno živio, samo je imao nesreću, da je od drugoga, ni kriv ni dužan, dobio bolest. Pa će onda reći: «Slaosam vam dosta novaca i vidim, da ste vrlo lijepo otrepmili kuću. A jeste li načinili kakvu posebnu sobicu, gdje bih i ja bolestan mogao da ležim, da vas ne okužim, kao što je onaj radnik mene, pa da ne i vi obolite?»

«Ma jes li ti pametan?» reći će otac. «Kakva posebna soba! Nije li ova ovdje, hvala Bogu, dosta velika, da bi stali u njoj, da nas je još jednom toliko.»

«Naradi se — odvratil sin — o tome, da ne bismo imali mjesta, ali liječnici vele, da je to prelazna bolest, pa svaki bolesnik, kao što sam ja, mora imati posebnu sobu ili da spava gdje drugdje, da se drugi od njega ne zaraze.»

«Naradi se — odvratil sin. —» upade otac. «Da ti sam spavaš, beno jedna, a imaš ženu i djecu? Ma kakvi doktori, kakva posebna soba! Tko je to još čuo i vidio? To su samo doktorske trice. Poznana ja njih! Oni svačemu prigovaraju i zanovijetaju, tko bi ih slušao!»

Širite „Istarsku Riječ“

Širite „Istarsku Riječ“ kako te stvari idu, to su i učili. U Americi veoma paze na njihovu riječ. Jest, opet će otac, ezato si nam i došao takav iz te blažene Amerike! Nego ima u nas, hvala Bogu, suhoga mesa i šunke, zelja i rujnog vina, pa da vidiš, kakav ćeš ti biti za dvije tri nedjelje! Pa ako baš hoćeš, možemo jednoga dana liječniku u grad, da čujemo, šta će reći.»

a on udje u sobu, legao i nije se više digao. Čijele je zime mnogo kasljao, sve više katkada bacao je i krvi, donosili su mu neke kapljice iz apoteke, od kojih je spavao, a bivao je sve slabiji i nemocijniji. — ma kost i koža! Zena mu je dabome cijelo vrijeme spavala s njim zajedno u krevetu. E, nego kuda će? Ona se tužila doduše majci svojoj, kako je to strašno s tako teško bolesnim čovjekom zajedno ležati u krevetu. Priopovijedala joj, kako je njezin muž svake noći vruć, vruć kao živa vatra, kako teško diše, kako joj duha u lice, pa kako kaslje, da ju više puta svu zakašlje i zaprska, a prema jutru bude sav mokar od znoja, leden itd. «Oh, strašno!» reče majci i udari u plač. «Muci kećeri, ne sramoti nas! Kuda ćeš od bolesnoga muža? Prisegisa si mu, moraš da izdržiš! Valjda ne će više dugo.»

Tako joj znala kazivati majka, a srce joj pucalo od tuge, jer je majčino oko opažalo, da joj kći od dana na dan propada, da je blijeda, upalih očiju, tankih drhtavih ruku i da kakikad pokasljuje. Pa da je bar sama! A' pcd sreću je nosila novo, novi život! Novu sreću? Možda sebi smrt! Teske misli, teske muke!

Bolesnik umre negdje po Božicu. Zeko-

rec, da se mora znati, da se nutre govori i dela.

Fr.: A ča govore na to framašuni?

Jur.: Jade se. A kako oni imaju po svem svele veleh i močne prijatelje, ošobito va France, to su se — govori Mussolini — ti ljudi framašuni složili proti Italije, i kako imaju v rukah najveće banki od oveva sveta, imaju i moć, da i talijansku liriu dole hite.

Fr.: I kako se vidi, oni su ju već dobravno i hitili.

Jur.: A morda i nisu. To ti je sve skupa jedna misijantija, da ne znaš ni ki pije ni ki plaća.

Fr.: Ki pije? — to ne znam, ma ki plaća — to bormica znam. To smo ja i ti i toliko druge brzine mizerije. Nego ti si rekao, da su ti talijanski framašuni i naši neprijatelji. Ako je tako, onputa je i za nas dobro, da ih je Mussolini malo stišnuo. Ča ti se pari?

Jur.: Mane se ne pari niš. Ja vidim, da bi nas va zlice vodi utopili i oni, ki su framašuni i oni, ki nisu. Za nas je-joh ovako, i juh onako! Sve jedan tabak!

Fr.: Ja — pak kako ćemo i ča ćemo mi? Jur.: Ča ćemo? Cekat ćemo mirno, dokle lira naraste, kako i švicarski franak. Znaš, da ča Mussolini obeća, ale je bilo, ale će bit.

Fr.: Ja — ma kada?

Jur.: U misecu, ki se zove — mai.

IZ MEDULINA.

Prošla je naša ferija, sv. Nježa onako, kao što kod nas iz rata prolaze svi ovek blagdan, — slabo, žalosa i bez buke. — Ljudi iz drugih sela bilo je vrlo malo i to nekoliko ženskih. Bugari su mane nego obično, jer su žepi prazni i od nikuda zarade.

Pust-nam je pred vratima, ali malo ko ga volje u maskare. Nehotič nam dolaze u pamet one lipe zabave, koje su se priredile za vrijeme pusta, kada je Medulin imao svoje posebno Sokolsko društvo i svoju veliku glazbu. Kako je tada sve drugačije bilo! Svi smo živjeli dobro, svi pošteno u ljubavi i slozi. Nije bilo među nama Puspjana i drugih narodnih odmetnika, nitko nije kvario naše selo, koje je bilo poznato radi svojeg narodnog rada i poštenja širom cijele naše Istre. A sada, je, ča je — naša školska posla svoje rdjavo. — Naše veliko i čisto jugoslovensko selo ima od ukupacije već italijansku školu, u kojoj se ne čuje nikada ni riječi hrvatske. Roditelji su mnogi bili predali molbe, da im se djeca počuvaju dodatnim udruga u materinskom jeziku, ali sve uzalud. — Nadamo se, da će i naša nekada vrjediti!

IZ BRESTA.

Predprošlu nedjelju došao je k nama najnoviji junak, poljski čuvar, što ga je općina imenovala, valjda za posebne zaslug, što ih je njegov otac davao Račanima. I zato su ga nagradili s tom službicom. Taj predmladi čuvar se i junaci. Utvara s, da može oblake doseći. I tako se je nekako čudno ponašao u našem selu, te si je utvarao u svojoj mladjoj glavi, da može i on bez uzroka naše ljud strašiti. Ali neka znađe i on i svi njemu slični, da se mi takovih frkalsae ne bojimo, jer pošteno živimo i pošteno radimo. Prema večeri izgledalo je, da mu manjka nešto kuraje, i zato nije one večeri ni išao doma u Blum, već je prenoćio u Brestu.

Preporučamo mu, da bude malo pametniji, te da se lijepo ponaša.

Politički pregled

PARLAMENTARNI IZBORI U JUGO-SLAVIJI.

Sjajna pobjeda nacionalnog bloka. — Od 315 glasova ima nacionalni blok 162, uzi opozicioni blok 85, a radičevci 68 mandata. — Porast ugleda Jugoslavije u vanjskom svijetu. — Pred otvorenjem jugoslovenske Narodne Skupštine u Beogradu.

Prošle nedjelje obavili su se u Jugoslaviji parlamentarni izbori. Tok izbora prošao je dosta mirno. Vlasti su se pravodobno pobrinule, da na dan izbora vlada posve-

mašnja sloboda i da ne dodje do većih incidenata. Izbornim zbirama pristupio je prilično veliki procenat birača. Interes za izbore je bio velik. Ideja je narodnog jedinstva i ovaj put triumfirala. Nacionalni blok iznio je sjasnu pobjedu. Ukupni rezultati izbora jesu ovi:

Radičali su dobili 140 mandata, samostalni demokrati (Pribeževci) 22 mandata. Ukupni broj mandata nacionalnog bloka iznosi dakle 162 mandata, što znači 40 mandata više nego ih je imao posljednji puta.

Od stranaka opzicije dobio je t. zv. uži blok ukupno 85 mandata i to: davidčevci-20 (dakle 4 manje, jer je u njegovu klubu posljednji skupštini), Koroševci-klertkanci 19 (dakle 5 manje, jer je u njegovu klubu bilo u posljednjem skupštini 24 poslanika), Spahovi muslimani 12 (dakle 6 manje od posljednjeg puta), Nijemci 5 (dakle 3 manje nego posljednjeg puta), zemljoradnici 4 (dakle 7 manje nego posljednjeg puta), crnogorski federalisti 3 (dakle 1 više nego posljednjeg puta), Puceljevi slovenski kmelčiji 1, džemijeti 1 (dakle 13 manje nego posljednjeg puta), druga grupa opzicije, i to radičevci zajedno sa zajedničarima dobila je 68 mandata. Odnosi su dakle u Narodnoj Skupštini ovi: nacionalni blok 162, uzi opozicioni blok 85, radičevci (HRSS) sa zajedničarima 68, to je ukupno 315 poslanika, koliko ih ima Nar. Skupština.

Koliko se dosada iz izbornih rezultata vidi, prepalji su ovi poslanici: gg. Nastas Petrović, pop Gjoka Popović, Maša Sokić, (davidovčevci) Voja Lazić, (zemljoradnik), dr. Dušan Peleš i Mita Dimitrijević (radičali), Dušan Dimitrijević Dule (zemljoradnik), Jovan Magovčević i Svetozar Gorgjević (davidovčevci), dr. Behmen (spahovci) i drugi. Osim togar je propao i bivši narodni poslanik dr. Mate Drinković, dr. Gjuro Šurmin i dr. Tomislav Tomljenović.

Kao novi narodni poslanici dolaze u Narodnu Skupštinu gg. dr. Ivo Paleček, Juraj Demotrović (samostalni demokrati), Grga Anđeljinović (davidovčevci) i dr. Sekula Drljević (crnogorski federalista), Natan Grol (davidovčevci), dr. Miroslav Spaljaković (radičali), dr. Ljuba Popović (radičali), dr. Ivo Milić (samostalni demokrati), profesor univerziteta u Subotici, Mirko Tripalo (samostalni demokrati), prota Dušan Kecmanović (samostalni demokrati).

Prema rezultatu izbora, koji je donio nacionalnom bloku (Pašiću i Pribeževcu) 162 mandata a opoziciji 153, situacija je nacionalnog bloka čvrsta, tako da će on sam moći vladati protiv svih ostalih grupa, kojih ima oko desetak. Nova se Narodna Skupština sastaje 7. marta, koja će prije svega izabrati predsjedništvo od članova nacionalnog bloka, a za tim provesti verifikaciju mandata. Prema saznanju nacionalnog bloka, sigurno je, da vlada nacionalnog bloka ostaje i nadalje na upravi zemlje i da će kroz dugi period voditi sudbinu mlade jugoslovenske države. Po parlamentarnom običaju, vlada će doskora predati Kralju demisiju, a ovaj će opet predati sastav vlade najjačoj parlamentarnoj skupini — radikalima odnosno nacionalnom bloku. Vjerovatno je, da će se nacionalnom bloku priključiti još neke manje skupine.

Rezultat ovih izbora znači dakle ojačanje nacionalnog bloka, koji će uložiti sve svoje sile oko političkog, kulturnog i gospodarskog podignuća mlade države. Obzirom na to ugled Jugoslavije uvelike se povećao ovih dana u vanjskom svijetu, koji se uvjerio, da Jugoslavija počinje brzim tempom da koraca u susret svojoj povesnimašnjoj konsolidaciji.

Položaj u Italiji.

Neizvjesnost koja vlada u političkim krugovima, obzirom na sudbinu Parlamen-

ta i na smjernice vladine politike, pojačana je otpornim stavom, koji je senat zauzeo prema nekim zakonskim predlozima, koje mu je vlada podnijela na prihvati. Budući rad u komisijama i u plenumu senata ne će biti završen prije mjeseca marta, te je vlada bila prinudjena da odgodi saziv Parlamenta, koji je trebao da se sastane ovih dana. Na ovaj se korak vlada odlučila s više razloga. U prvom redu Mussolini bi htio da mu u senatu prodju zakoni o štampi, o preustrojenju vojske, o reformi školске nastave, o skupoci, o administrativnoj reformi i onaj o reformi izbornog zakona. Po prihvatu ovih zakonskih osnova od strane senata, vjerovatno bi u Parlamentu debata o svim pomenutim zakonskim projektima bila završena u nekoliko dana i, pošto bi ih fašistička većina uzakonila, bi bilo raspušten, a vlada bi u podesnom momentu provela nove izbore.

Međutim glavna je neprilika u tome, što je novi izborni zakon — koji je od Parlamenta već prihvaćen — u komisijama senata pretrpio neke korekture, pa, ako plenum senata usvoji amandmane (ispravke i dopune), što ih je senatska komisija unijela u pomenuti zakonski projekat, treba će izborni zakon vratiti Parlamentu, da se ovaj izjasni o amandmanima senata. Po tome je dakle život Parlamenta produžen dok senat raspravi novi izborni zakon, jer bez ovoga nema raspusta Parlamenta ni raspisa novih izbora.

Zurbu, koja se kod Mussolinija zapažala do pred nekoliko dana, naprećak je senat zauzdao. Tome treba pripisati činjenicu, da je senatska komisija u pripravljenom izvještaju, kojim će popratiti novi izborni zakon plenumu senata, osudila one odredbe novog izbornog reda, koje bi, po sudu opzicije, vlada mogla da izrabii na štetu protivničkih stranaka i time izborne rezultate promijeni sebi u korist. Odredbe novog izbornog zakona, koje će u senatu biti izmijenjene u prilog teze opozicionih grupa, jesu: 1. termin od 15 dana, unutar kojih bi sve izborne pripreme trebale da budu završene; 2. predavanje kandidatskih lista u roku od 7 dana po raspisui izbora, odnosno 7 dana prije izbora; 3. potpisivanje kandidatskih lista od 400 birača iz okruga, u kome je dočiena kandidatura.

Senat će sigurno usvojiti predloge komisije, koji zagovaraju potrebu, da se kratki rok od 15 dana produži, jer bi inače vlada mogla do zadnjeg časa držati u tajnosti svoju odluku u pogledu raspisa izbora i, učinivši sve pripreme za izbore, izrabiti svoj položaj i onemogućiti opoziciji da u propisanom roku od 7 dana postavi kandidature, od kojih svaka mora biti upućena izbornom povjerenstvu sa popisima 400 izbornika. Senatska komisija, kao i sve opozicione grupe, stavila se na gladište da izborni rok treba produžiti i proceduru za podnošenje kandidatura ujednostavniti, da se tako svim strankama dade vremena i mogućnost za izborne predradnje. Time će, dakako, sprječiti eventualne zloporabe od strane vlade i novi izborni zakon bi, uz izmjene koje senatska komisija predlaže, garantovao slobodno izražavanje narodne volje.

Nema sumnje, da će Parlament, iako to fašističko većini ne će biti po volji, morati da uvaži amandmane, koje će senat unijeti u novi izborni zakon, jer su ti amandmani, premda tehničke naravi, u skladu sa principom, na kojem se osniva jedan moderan izborni red. Kolikogod to vladi bilo nepoćudno, ona ne će moći otvoreno istupiti protiv opravdanih prigovora senata i tako će izborni zakon, koji je Mussolini predložio i u najvećoj ga zurbi dao sankcionirati od Parlamenta i senata, biti oslobođen onih stega, koje je vlada nastojala proturati, da ih na dojučim izborima iskoristi na štetu opozicije.

Što se snuje u Engleskoj?

Ovih dana bavi se sva engleska štampa pitanjem dunavske konfederacije. Glavni organ engleske konzervativne stranke, «Morning Post», piše, da se u krugovima današnje engleske vlade sprema plan, po kojemu bi se imale uze spojiti medju sobom Austrija i Mađarska, a zatim i sve ostale države nasljednice dakako najprije u ekonomskom, poslije i u političkom pravcu. Na taj bi se način — u drugom obliku — imadala da oživi Austro-Ugarska kao grupacija sila, koje bi imale da budu protuteža Njemačkoj i sovjetskoj Rusiji.

Što je dovelo englesku vladu na to, da stvara takav plan, nije teško pogoditi. Engleska politika već odavna ide za time, da stvori u srednjoj Evropi nekakvu novu Austriju, koja bi u glavnom morala da plesje onako, kako bi joj engleska diplomacija svirala.

Medjutim od toga ne će doći. Danas može biti svakom jasno, da ni jedan narod, koji se jedva oslobodio od austro-madžarskog gozdenog zagrljaja, ne bi pod nikoku cijenu, pa ni pod pritiskom bilo koje engleske vlade, pristao, da se ponovno uze privuče uz propale velesile Austriju i Mađarsku, koje su — kako se danas bjelodano vidi — živjele samo od izrabljivanja i isisavanja snage slavenskih naroda. Engleski državnici mogu još kako žaliti za Austro-Ugarskom kao nekadašnjim elementom ravnoteže u srednjoj Evropi — ali uza sve to ostaje historijska činjenica, da je Austro-Ugarska bila samo forma, pod kojom su brojni milijuni Slavena živjeli u političkom i ekonomskom ropstvu Njemaštva. Habsburgovci su kroz cijelu svoju historiju bili samo germanski pioniri na jugoistoku Evrope i njihova jedina zadaća, koju su savjesno i ustrajno vršili, bila je, da što više slavenskih naroda zarobe i skuće, pod javnom svemoćno Njemačke. To i ništa drugo bila je, historijska zadaća Austrije i stare germanske najamnice Mađarske, pa je zato njihov pad prirodni rezultat velike historijske evolucije, koja je dovela do oslobodjenja Slavencima i zato je taj pad nepopravljiv, konačan i definitiv.

Svaki pokušaj, da se u bilo kojem obliku obnovi omraženo austro-madžarsko gospodstvo, odbit će se o otpor oslobođenih naroda kao o čeličnu ploču. Tu će želje i namjere engleske vlade biti jednako tako nemoguće, kako su bile i god. 1918, kad se raspad Austrije dogodio mimo i protiv volje engleske vlade. Skupo stečena nezavisnost oslobođenih naroda ostat će jedan od temeljnih stupova novog poretka u Evropi.

Stoga se može već danas kazati, da engleska vlada, ako se faktično bavi spomenutim planom, ne će podnižno vidjeti željenog uspjeha.

Grčko-turski sukob.

Pred nekoliko je dana turska vlada protjerala iz Carigrada grčkog patrijarha. Izgon grčkog patrijarha iz Carigrada izazvao je teški sukob izmedju Turske i Grčke, koji će bez sumnje pogoršati i onako loše odnose medju ovim dvijema državama.

Grčka vlada optužuje Tursku, da je s tim činom povrijedila odredbu lausanskog ugovora, po kojoj se je obvezala, da će poštovati općinost i djelovanje carigradskog patrijarha uredivši njegov položaj skroz neovisno od konvencije za izmjenu pućanstva, Turska vlada saopćuje, da se ona nije ogrješila o tu odredbu, jer da nijezin čin nema nikakove veze sa patrijarhatom, koja ostaje i dalje u Carigradu, već se tiče samo osobe sadašnjeg patrijarha, koji se je nalazio u Carigradu 18. oktobra 1918. i po tomu spada u kategoriju pućanstva određenu za izmjenu.

paše ga. Udovica promijeni plahbe na krevet, te uzme sada svoje dvoje djece k sebi u krevet, da s njom spavaju. Ali sad je već jako kasnjala. Tamo ok Svijećnice porodi sitno, slabaško djetese. Od dojenja bivala je još slabijom, pa je na očigled propadala. Odvedoše je jednom, dva puta liječniku. Prekasno! Propade! U mjesecu maju umre, a dvije nedjelje iza nje i onko jedno djetese.

S njihovom smrću udje neki strah, neka tjeskoba u kuću. Sve muči, žene tiho plaču, otac ne govori ni s kim ni riječi, služe i sinovi dolaze i odlaze, stari dječ samo kratke zapovijedi i upute. To je sve. Povozdan hoda okolo po kući, sve se nešto misli te misli, noću se vrcu po krevetu, ne može da spava. «O Bože, zar da sam ja odista kriv, što je ovo dvoje neudžnih života stradaloo? Da smo poslušali dobre savjete, pa da smo pokojnoga sina mi odijelili od ostale vojtve, možda se to ipak ne bi bilo dogodilo. Samo da ne bi to išlo još dalje! O Bože, Bože! pa tko će znati! Nijedna kuća u cijelom selu nema posebne sobe za bolesnike, nemamo je ni mi! Prema tome, koliko koja kuća ima družine, ima ona i soba, ali da bi trebale u kući još posebne prostora-

rije, makar i mala sobica, gdje ćeš bolesnika smjestiti, toga nitko kod nas nije ni čuo ni vidio. E vidim ja, sav se svijet nekud drugačije okreće, sve same novotarije, za koje ja nisam, treba da se maknem, neka mladijima svijet ostane, pa neka oni sebi grade kuću i pregrađuju, kako znadu.»

Što da duljim? I ono dvoje siročadi, što ostade iza oca i majke, pade u susicu te umre. Oboljela je i mladja snaha, ali nju poslaše odmah u bolnicu, gdje je bila pošla još nekoliko puta po nekoliko mjeseci, i tamo se nekako izvukla, ali je još danas slabja i mrsava, pa je moraju čuvati i sve njom postupati kao s jajeom. Stari je već umro. Nije više doživio, kako je mladji sin, na kome je ostalo kućno starješinstvo, načinio kraj kuhinje lijepu posebnu sobu s ovcim gorodom, u kojoj je bolesna snaha dvije godine sama spavala, dok se nije održala ljutoj bolesti, a veliku sobu su ljeti na savjet općinskog liječnika i prema njegovoj uputi svu ispraznil i temeljito raskuštilo.

Do to nisu učinili, sva bi kuća bila izumrla od sušice. I onako su im djeca postala skrofulozna, imadu otečene zlijezde oko vrata, pa će biti, kad odrastu, s njim dosta okapanja, da ne zapadnu u sušicu.

I eto tako sam vam podao tužnu povijest jedne naše seljačke obitelji, koja je ljuto nastradala samo za to, što su svi bili natpani u jednoj sobi, u njoj svi zajedno boravili i spavali, živjeli i umirali. Da se onaj bolešni sin, što se vratio z Amerike, mogao gdje skloniti u jednu odijeljenu sobu, gdje bi bio odležao svoju bolest i dočekao smrt, ne bi bio drugu svojtu zarazio, a obitelji bi ostala zdrava. Ovako pak, kako je ovdje bilo, završe se sušica u jednu kuću, i onda se je ne će riješiti kroz godine i godine; ona prelazi od koljena na koljeno, dok ne istrijebi i pokosi cijelu porodicu.

Ali nije to tako samo kod sušice. I druge prelazne, zarzne bolesti znadu ovako harati po kućama. Pomislite samo na grižu, pa na crne koze, škrdet, gročnicu (difteriju), pjegavac i druge takve bolesti. Zar se ne dešava često, da oboli po troje četvero čeljadi jedno za drugim od iste bolesti i to jedino zato, što prelazi bolest od jednoga na drugoga? I tome nema pomoći osim jedino tako, da se onaj, koji prvi oboli od teške bolesti, odmah smjelog u posebnu sobu, gdje će oležati, doklegod ne ozdravi i dok liječnik ne dopusti, da smije opet dolaziti medju ostalu čeljad. Doklegod nas-

nared ne bude tako živio, da su po kućama svi strpani u jednu sobu, s onim malim prozorima, koje se nikada ili rijetko kada otvaraju, dole će on i umirati od sušice i pjegavca i drugih prelaznih bolesti. Zar nije sramota i najveća žalost, da naš seljački svijet toliko umire od sušice, a uvijek je tobože na svježem zraku, za koji smo rekli, da je najbolji lijek protiv sušice?

Da, ali kad je on na svježem zraku? Samo nekoliko kratkih ljetnih mjeseci i to samo danju, a noću i cijelu dugu jesen i zimu natrpan je u zagušljiv, nezdravim sobama, pa koje čudo, da imademo toliko sušice!

Velika je pogriješka u tome, što mnogi naš seljak gradi kuću, kako ga je volja, mjesto da se popita kod razumnih ljudi, koliko treba na svaku dušu prostora u kući, i koliko treba da kuća ima soba prema veličini obitelji, a bezuvjetno bi morala svaka seljačka kuća da imade povrh toga još jednu sobu za ovakve zgrade, gdje treba odijeliti bolesnika ili položiti mrtvaca i slično. Konačno moram spomenuti i to, da doklegod naš narod živi u jednoj sobi, dole zjevaju na njega otvorena vrata groba, a on pada u nj kao muhe u svjetiljku.

Grčka ne čini da čuje za takovo opravdanje, već je — uvjerena da se radi o namjernom izazovu i uvredi njezine časti — odlučila, da poduzme sve moguće, a do potrebe da se utecé oružju, samo da dobije zadovoljstinu.

Medjutim uza svu uzudjenost i sve ratne pripreme u Grčkoj za sada ne može biti govora o oružanom sukobu, jer je grčka vlada shvatila pogibelj, kojoj bi se s time izložila. Danas je turska vojska reorganizirana po evropsku i tehnički usavršena na temelju iskustva zadnjeg rata, te u mirno doba broji 80.000 dobro izvežbanih vojnika, čiji će broj prama novoj osnovi porasti na 140.000 ljudi i 4000 časnika. Na čelu turske vojske nalazi se proslavljeni Mustafa Kemal paša, koji znađe da i onako fanatičnog turskog vojnika napravi vrsnim borcem.

Ta realnost zadržala je grčku vladu od svakog prenatrpanog koraka, te je konačno odlučila da spor iznese pred međunarodni sud u Haagu, a eventualno pred Ligu naroda. Vjerovatno je, da bi se spor s ovim riješio kad bi Turska na to pristala, ali izgleda da vlada u Angori ne čeka da to čuje. Radi toga mogao bi se spor zaostrići i faktično uroditi težim posljedicama.

Domaće novosti

KAZNENA RASPRAVA PROTIV «ISTARSKE RIJEČI».

Jučer, dne 11. ov. mjeseca vodila se pred Tribunalom u Trstu kaznena rasprava protiv «Istarske Riječi», koja je bila optužena zbog članka «Ne dirajte nam škole». Istodobno se je vršila rasprava i protiv «Edinosti», «Učiteljskog lista» u Trstu i «Goričke Straže», koja je godine 1923. izlazila u Trstu. Radi se o mnogim člancima, koje su napomenuti listovi mjeseca oktobra 1923. objavili proti Gentile-ovoj školskoj reformi. Rasprava je bila odgođena na zahtjev optuženika, da mogu podnijeti svoje predloge. Istodobno je Tribunal odredio, da se ima provesti redoviti postupak.

Što je s hrvatskim knjigama na našim školama?

Prije dvije godine izišla je Čitanka, što su je u rukopisu pregledale i odobrile više školske vlasti. Čitanka se već bila uvela u naše škole. Sad nam pišu iz raznih strana, da nekakvi «direktori didaktički» bacaju van iz podredjenih sebi škola tu već predhodno odobrenu Čitanku. Pitamo te direktore: tko ih je ovlastio, da to čine? Pa ako već oni sebi prisvajaju i tu pravu, zašto se ne pobrine, da se po njima zabacena Čitanka zamijeni drugom? Znamo, da ima Čitanka, što ih je sastavio Zadranić Kronja, koji je već i kao Italijanac nastojao, da svoje Čitanke sastvi onako, kako se to željelo na višem mjestu. Zašto se ne uvedu te Čitanke, kad se već napušta ona, kojoj ustalom može da prigovori samo kakav zagrižljivi, ali nikačav pravi Italijan, a još manje pedagog? ...

Na ovo pitanje mi ćemo se doskora opet povratiti.

Svjetska kriza kruha.

Zabrinutost se diže u čitavom svijetu radi neprestano rastućih cijena žitu, a uslijed toga i svim drugim živim namirnicama. Do nove žetve imade još punih 5 mjeseci a svi znatno upućuju, da će kroz to vrijeme još znatnije porasti cijene, te da će čitavi svijet morati prebrditi tešku krizu. Uzroci ovoj pojavi su razni. U prvom redu slaba prošla žetva kod najvećeg dijela produktivnih zemalja. Uslijed toga potražba je silno porasla, osobito kod velikih naroda kao Italijana, Franceza i Engleza. Nastala je prava jagma na velikim tržištima žita u Sjevernoj Americi, Argentini i Australiji, što je uzrokovalo silnu speculaciju i nagli porast cijena. U Chicagu na pr. spekulativna manija tako je daleko dotjerala, te je svak počeo da trguje sa žitom, pa dapače služavke i dječaci. Golema bogatstva u Americi prešla su zadnjih dana iz ruke u ruku, a sve sa smionim burzovnim spekulacijama. K tomu su posljednjih dana nadolele ogromne narudžbe žita od strane Rusije na svim većim svjetskim tržištima. U Chicagu, Wiranpegu, Londonu, Liverpoolu sklapa sovjetska Rusija ugovore za kupnju ogromnih količina žita za ishranu Moskve i Lenjingrada (Petrograda). Jedni tvrde, da je ovo dokaz potpunog sloma poljodjelske politike Sovjeta, dok drugi misle da se radi o velikoj spekulaciji u vezi sa onom u Sjevernoj Americi.

Svakako bio uzrok koimudraga, činjenica je, da cijene kruha rastu u čitavoj Evropi, pa čak i u Švicarskoj, te da engleska, francuska i italijanska vlada pod pritiskom uzrujane javnosti počinju sa poduzimanjem opsežnih mjera da stanu po mogućnosti na put rastućim cijinama i naravnim epikekrbe pučanstva sa što jeftinijim žitom.

«Povjest i preporod Istre».

Kako smo svojedobno javili, «Braća Hrvatskog Zmaja u Zagrebu» izdali su lijepu knjigu «Povjest i preporod Istre», koju su napisali Dane Gruber i prof. Vjekoslav Spinčić. Knjiga se prodaje malne po svim jugoslavenskim knjizarama u Jugoslaviji, a može se naručiti i preko Uprave «Istarske Riječi» u Trstu. Cijena je knjizi 50 dinara (više poštarina).

Književnost i umjetnost

Uvaženi splitski dnevnik «Novo Doba» donosi u jednom svom broju duži članak o našim «Istarskim Narodnim Pjesmama». U tom članku čitamo između ostalih i ove rečice:

«Postanak i razvoj cjelokupne naše narodne pjesme od početka guslarskih pa do najrazličitijih varijanata narodnog predanja, zasadio je ovakovu etičku osnovicu tih umotvorâ, kojima su Wolfgang Goethe i braća Grimm dali jedno od prvih mjesta u knjizi čovječanske kulture: da je ona nicala i razvijala se najbujnije upravo u onim predjelima, koji su najkrucije osjetili ropstvo. Tako je narodna pjesma od vjekova vršila misiju ne samo prosvjetnog ili zabavnog karaktera među masama, nego u prvom redu i najizrazitije misiju podržavanja nacionalne svijesti.»

Najbjeleđaniji dokaz tome nalazimo u Bosni i Istri.

Bosna, propište najburnijih borbi, kao što i čitav jugoistočni dio naše teritorije, kojim struje najpotresnije epohe ropstva i stradanja — daje najdublje, najuzvišenije, najpotpunije primjerke produkata narodnog duha, od kojih na pr. markovski ili kosovski ciklus spadaju u najsavršenije kulturne dokumente čitavog čovječanstva.

Istra — jedan drugi predjel — sačuvala je najbolje kontinuitet sa istočnim krajevima, uprkos teritorijalnoj udaljenosti i isprekidanosti tog teritorija u psihološkim smislu.

Na ono što ta dva predjela spaja — jest jednaka sudbina u nacionalnom pogledu. Istra je stradala i strada otkad se zna za nju, razapeta na krst između svoj unutrašnjeg nagona, koji je išao za tim da se uspolji nacionalni karakter, — te vanjskih uticaja, koji su to ključanje narodne psihe htjeli da spulaju i uguše. To stradanje odrazilo se je u ispoljenju narodnog pjesničkog duha, koji je u izricanju i njegovanju epike silu svoju bol i svu nostalgiju za slobodom i veličinom.

Tako se je dogodilo, da se je u Istri naišlo na bezbroj varijanata o Marku i da se je, uopće, naišlo na silno razvijenu markovsku legendu u širokim slojevima. Nije li to tako elokventan krik narodne duše, koja u Marku vidi onaj isti simboličak snage što ga vide i srpski ili hercegovački predjel? ...

Dragocjeno blago te narodne pjesme sakupljeno je u ovoj knjizi («Istarskim Narodnim Pjesmama»), koja nam dolazi iz Istre, sad, u najkritičnijim časovima, koje je Istra ikad proživljala. «Istarska književna zadruga», koja je izdala ovu knjigu, imala je vrlo srećnu namisao, da sačuva tradiciju ovog neprocjenjivog blaga.

A sada bi trebalo, da naša domovinska čitalačka javnost što izdašnje podupre i honorise ovo izdanje, koje nam najbolje dokazuje, da je naš narod u Istri jedan od najčistijih i najpotpurnijih naših ogranaka. Što više: ono nam je prijeko potreban priručnik za proučavanje čitavog razvoja naše narodne epike i lirike uopće. Ono je posebno krasan dokaz kako je narodna duša jedna, u Prilepu, u Hercegovini i iza Uke. Konačno, i sad naše poučavanje ovog izdanja, nadprjet ćemo publicistički i književni rad u tudini, kojima je narodna literatura najpreča potreba.

Svega po malo

Bičeg 17-godišnje djevojčice sa nesudjenim svekrvom.

U Palermu, na otoku Siciliji, izvršio je neki čovjek neobičnu otmicu. Romantičan podhvat zrelog čovjeka, oženjenog i punog djece, imenom Angela Azzare, izmicao je čitavu počinjavši sa 17-godišnjom djevočkom, Lucijom Costa, koja je trebala postati njegova snaha. U Luciju bio se zaljubljuo Azzarin sin Francesco i zamolio svog oca da uzdesi sa se porodicom djevojke, koja nije imala ništa protiv ovoga braka. Sve se desilo u sporazumu i objavljene su zaruke. Ali spomenutoga dana Lucijini roditelji, kad su se vratili kući nisu našli kćerke. Kako se često dešava, da mladi za ljubljenoj pobjegu, roditelji su pomislili, da je Lucija pobjegla s vjerkom, i otišli su do Azzarinih u sjeme. Medjutim njihovo iznenađenje bilo je ogromno, kad su u kući zatekli sasvim mirnog i spoćnojnog buduće zeta, koji je prema njihovom naslućivanju trebao da bude bogata glava. Sad su svi zajedno kadki povratku oca porodice, ali uzalud. Kadki nikako nije bilo, svi su dosli na to, da je stari Azzara odveo djevojku i s njom pobjegao iz Palerma. Nema im ni trağa.

Porez na neženje i nerodne brakove u Turskoj.

U turskom parlamentu proučava se sada zakonski nacrt o porezu na neženje. Taj porez bit će vrlo visok, naročito za imućnije samoživce, a ne će ostati pošteđeni ni oni oženjeni, koji nemaju djece.

Strahoviti zločin u Sardiniji.

U okolici Cagliari izvršeno je ovih dana strašno zločinstvo. Jedni večeri bili su nepoznatni zločinci u stan Giovanni Boia, koji je sa svojom porodicom radio na polju. Čim su zločinci ušli u stan njihov prvi posao bio je, da poskidaju električne žice, e da na taj način prinude ukučane, kad se vrate iz polja, da legnu u mraku. Oko devet sati uvuče Boi se sa svojom ženom i punicom vratio kući, te pregledao svoje četvero djece, koja su već prije toga legla na počinak. Potom su se Boi i njegova supruga svukli i legli u krevet, jer su već prije večerali kod tasta. Kad je malo zatim sve zaspalo, zločinci su zrovali u sobu supruga Boi i njega u snu izboli bodježima. Poslije su mu s jednim bodježom urezali znak krsta na čelo. Zatim su se oborili na njegovu ženu, koju su rasparali truh. Medjutim je žena umorena Goia počela da viče, ali su joj zločinci začepili usta i do kraja zatakli. Na njezinu viku dotrčala je u sobu majka Boia, 84-godišnja starica. Zločinci su se na nju smjesta oborili i sutrlili joj bodjež u srce, a potom su rasparili čitavu desnu stranu brade. Kad su s tim bili gotovi, zločinci su otišli u pokrajnu sobu i udarcima mlata masakrirali sve četvero djece Boia. Najmlađe djetete od 4 godina našlo je u kućnom praegu u lokvi krvi i raskojene glave. Po tom se zaključuje, da je djetete kušalo, da bježi, ali su mu zločinci spriječili da se spasi i dotukli nevino djetete. Kad je ušlo u ranu zoru, došao po običaju u Boia stan njegov tast, otkrio je strahovito krvavo zločinstvo i sav izbezumljen otrčao na policiju, koja se smjesta dala u potragu za zločincima. Po sudu policije zločinstvo je izvršeno iz krvne osvete, koja je na području čitave Sardinije, a narobito na području Cagliari još uvijek vrlo ubojena.

Reforma bračnoga zakona u Rusiji.

Zakonodavni organi u sovjetskoj Rusiji bave se sada predlogom o izmjeni zakonodavstva za brak, obiteljsko pravo i slično. Osjeća se potreba, da se u nastalom kaosu uvede neki red. Posebna komisija predlaže, da se doba muškarača za dozvolu ženitbe odredi sa 18, a kod žena sa 16 godina. Zabrani su se brakovi među ubrojevima ili fizički bolesnima, nadležu među rođacima direktne linije, dalje između brata i sestre, ili osobama koje su već živile u registriranom ili sličnom braku. Bračni drug, muž ili žena, koji nije u stanju da se brine i skrbi za vlastito izdržavanje, ima pravo da to izdržavanje traži od svoga bračnoga druga, a tomu pravo ostaje i nakon rastave. Posjed, stečen po jednom od bračnih drugova za vrijeme braka, ostaje zajednički. Roditelji su dužni odgajati djecu i prirediti ih za koristan život u društvu, dok su djeca dužna izdržavati svoje roditelje, ako li se oni sami ne mogu. U nekim slučajevima ovo pravo potpomaganja proširuje se i na sve rođake u direktnoj liniji, kao i na brata te sestre. Dalje se predlažu naročite odredbe za zaštitu trudnih žena, koje nisu oženjene.

Nezadovoljstvo rimskih hoteliera sa Svetom Godinom.

Rimski hotelieri i gostioničari polagali su velika nade u Svetu Godinu. Iz početka su mislili, da će u ovoj godini doći više milijuna hodočasnika u Rim, da će se uslijed toga njihovo bogatstvo znatno povećati. Sada pak, kad vide mali broj hodočasnika, počeli su da zdvajaju. Ovih dana objavio je «Popolo d'Italia» članak predsjednika rimskog udruženja svratišara, g. Girani-a, koji se tuži, da masa hodočasnika i stranaca povodom Svete Godine ne odgovaraju nikako očekivanju. Vlasnici hotela i penziona zavarani nadama, bacili su se u troškove, jer su renovirali i prigradjivali svoja poduzeća, uvjereni, da će iz toga 'crpsti korist i pokrće. Osim toga, onaj razmjerno mali broj hodočasnika, koji su već stigli u Rim, stanuju u posebnim stanovima i ne dolazi u hotele, koji su inače dosta skupi. To je glavni uzrok, da danas rimski hoteli zjevuju prazninu, pa svratištarci drže, da će iz Sveta Godina umjesto koristi, donijeti većini njih još i štete.

Žena kao poštanski zametak.

U Beogradu je — kako donose tamošnje novine — izvršen čin, koji nalikuje na pustolovne i kriminalne romane, kako po samom događaju tako i po sretnom završetku. Radi se o nekoj gospođi, koji su njeni roditelji, namijenili nekom bogatom Bugarinu u Sofiji, ali se ona udala za «novosadskog trgovca» Pajicu. No roditelji, nisu bili zadovoljni s ovim izborom, pa su jednom zgodom ušli u njen stan, pa su odušmudni muža narkotizovali kćerku, zapakovali je u sanduk i uz pomoć četiriju Bugara otpremili na stanicu. Sanduk se bilo upućen za Skoplje, a na njem je bilo napisano «Prezno». Kad se Gavro Pajić vratio i saznao za stvar, pohitao je na stanicu, gdje mu je uspio, da pravodobno sručice ovakovu otmicu svoje žene. Zatim je Pajić podnio prijavu kr. državnom odvjetništvu.

Vukovi u Rusiji.

U posljednje vrijeme zapazilo se da se u pojedinim krajevima Rusije pojavilo mnogo vukova a naročito u predjelima sjeverne Rusije kod Kazana, gdje su vukovi poubljali rogačog blaga u visini od pol milijuna zlatnih rubalja. Gladni vukovi dolaze u velikim skupinama iz azijske Rusije i prelaze u evropsku Rusiju i sve mjere koje su poduzete da ih se poublja njišu uspijele, jer njihov broj prelazi u stotine i stotine. Sada je poduzet veliki lov na njih i u cijeloj četi vojske i lovaca dali su se u potjeru za vukovima.

Papin brat u obranu fašista.

Preko 130 kapitalista, poznatih industrijalaca sjeverne Italije, potpisalo je manifest, koji vrlo energično izražava protiv kampanju milanskih listova «Corriere della Sera» protiv fašističke vlade. Među prvim potpisnicima je bio i papa. Manifest izražava protiv kampanje Pape, Ferma Ratti, koji je inače veliki kapitalista i oduševljen fašista.

Ostavili djetete sa 18.000 lira. Na časti iz Mesole u Ferraru u Italiji vid je krajem prošlog tjedna automobil, u kom su se sifera sjedio neki gospodin sa gospođom. Automobil je zastao pred nekom seljačkom kućom, sofer je u brzini slišao i ostavio na bese beste bogde kovčeg, uspeo se u kola, a su opet silinom brzinom odjurila. Seljaci iz kuće promatrali su taj gotovo kinematografski prizor, izišli pred kuću i s nekim uzbuđenjem približili se kovčegu. Snelbi su se od čuće kad se iz kovčega začuo dječji plañ. Kradice bilo je javno povijeno u fine pelene. Kradice bila je torbica, a u torbici 18 banknotu po 1000 lira i komad papira s ovih nekih riječi: «Ne brinite se za budućnost. Nepr. Nje, čete dobiti pomoć.» Jedno djetete pokupilo su i odnijeli kući, gdje na sreću ima nevjestice, koja doli svoje djetete, a starješina otišao do karabinera da im ispriča događaj. Karabinieri ostavili su djetete kod seljaka, ali su u plijenili kovčezice, pisarnice i torbicu s novcem da bi mogli započeti istragu.

DAROVI u fond «Istarske Riječi»:

Prigodom plesa kod braće Musković u stanici Sv. Cecilije kod Vodnjana skupilo se 15 lira u fond «Istarske Riječi». Darovali su: 12 lira: Ivan Vitasović, krojač, Orbančić; 2 lira: Vjekoslav Vitasović, krojač, Orbančić; 1 lira: Jakov Visković, cipelar Marčana. Naši vrli Krmitani šalju nam 30 lira u fond lista. Daruju po 5 lira: Josip Škabić, Josip Štubić pok. Mihe. Antun Stuparić, Martin Bračić, Josip Bursić i Lukež Marija — svi iz Krnice. Srdačna hvala! Ugledali se i drugi!

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STARI
Tiskav: TISKARA «EDINOST» U TRSTU

TRŽAŠKA KMETLIŠKA DRUŽBA U TRSTU,

ulica Raffineria br. 7, ima u zalozu: Sijemenje: pravni erturtski rani karfijoli, kelj, zelje, špinacu p. L 6.50 kg. rokvicu, rani i kasni grašak, ciklu krmsku pešu, mrkvu, korenje, šalatu; djeteline, lucerne i crvene; travno sijemenje od prvorazredne kakvoće i nove žetve; umjetna gnojiva: kalijevu sol, superfosfat, amonijev sulfat, čilsku salitru. — Sijemenje je isprcbano i garantovano.

ŠTO NE ZNAŠ PITAJ

Univerzalni informativni biro «Argus» — Beograd, Knez Mihajlova ul. 35. — Pored čisto posredničko-informativne strane, koja potpuno zadovoljava sve današnje potrebe, «Argus» ima i odeljenje za pregled cjelokupne jugoslavenske štampe, koje vadi iz novina pojedine napise i dostavlja ih onima, na koga se oni odnose. «Preko «Argusa» može biti svako najbolje izvješten, ako je u nekom listu dovedena u pitanje njegova čast ili se od njega traži kakvo izjašnjenje preko javnosti. Taj je «Argusov» rad važan i koristan za svakoga, a naročito za nadležna, razne ustanove, redakcije, javne radnike, političare, činovnike i poslovne ljude. Pretplata: 10 komada 10 dinara, 100 komada 450 dinara, 500 komada 2600 dinara, 1000 komada 3750 dinara.

UGLJARE sposobne paliti ugljen traži Kmetško-trgovačko društvo — Trieste, via Raffineria 4.

Katoličinski društvo za štednju i zajmove registrirano zadruga na neograničeno jamčanje

POZIV na dvadeset drugu redovitu glavnu skupštinu koja će se održavati u nedjelju dne 1. (prvog) marta 1925. u 15 sati (tri sata poslije podne), u društvenim prostorijama, u Malom Lošinjcu.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine;
  2. Izvješće upravnog i nadzornog odbora;
  3. Potvrda računskog zaključka za dvadeset drugu upravnu godinu;
  4. Izbor upravnog i nadzornog odbora;
  5. Normalizacija i centralizacija svih okolišnih i otočanskih. Gospodarsko-trgovačkih društava;
  6. Čitanje revizijskog izvješća;
  7. Promjena nekotih paragrafa društvenih pravila;
  8. Eventualia.
- Završni račun bit će kroz posljednjih osam dana izloženi na pregled u uredu za vrijeme uredovnih sati.
- Ako u slučaju možebitna nevremena, uzburkana mora, dolazak okolišnih otočanskih društvenih zadruga koji bi nemogućen, i susjecen, — razumijeva se, glavna je skupština odgođena i prenesena na slijednu dojduću nedjelju uz isti dnevni red i sat.
- Upravni i nadzorni odbor**
na temelju skupne sjednice od 1. februara 1925.